

مالیات و حق بیمه مکرر از بازنشستگان؟

درباره مصوبه اخیر دولت که نیاز به توضیح یا اصلاح دارد

مسعود سالاری
تحلیلگر و کنشگر سیاسی

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۳/۶/۱۷ به پیشنهاد شماره ۵۵۲۶۵/۸۲۲۶۱ مورخ ۱۴۰۳/۵/۲۹ معاونت حقوقی رئیس جمهور و به استناد اصل یکصدوسی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «اصلاح آیین نامه اجرایی متناسب سازی حقوق بازنشستگان» را تصویب کرد. در جزء (۶) ماده (۱) آیین نامه اجرایی متناسب سازی حقوق بازنشستگان موضوع تصویب نامه شماره ۶۸۹۶۹/ت/۶۸۹۶۹ مورخ ۱۴۰۳/۵/۱، واژه «خالص» حذف و در انتهای جزء مذکور، عبارت «پس از کسر حق بیمه سهم فرد و مالیات بر درآمد با رعایت بند (ث) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور» اضافه می شود.

متن جزء (۶) ماده (۱) آیین نامه پس از اصلاح:

۶- مابه التفاوت: اختلاف رقم بین مبلغ حقوق بازنشستگی هر فرد با نود درصد (۹۰٪) میانگین مبلغ حقوق و فوق العاده های مشمول کسور شاغلان مشابه و همطرز پس از کسر حق بیمه سهم فرد و مالیات بر درآمد با رعایت بند (ث) تبصره (۱۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور.

چنانکه مشاهده می شود، مصوبه فوق با پیشنهاد معاون حقوقی رئیس جمهور به تصویب رسیده است. دامنه شمول چنین مصوبه ای بیش از پنج میلیون بازنشسته صندوق های بازنشستگی است و پرداخت بخشی از حق قانونی و منطقی آنها سال هاست به تعویق افتاده است. برداشتی که اصحاب رسانه و اغلب ذینفعان از اصلاحیه فوق دارند، این است که مبلغ متناسب سازی مشمول کسور بیمه و مالیات است و برخی هم از این اصلاحیه تسری کسر بیمه و مالیات را به کل مستمری بازنشستگی برداشت کرده اند.

یکی از مشکلات عدیده ی قوایین و مصوبات دولت از گذشته تفسیرپذیری متون برخی قوانین و مصوبات دولت از گذشته تاکنون می باشد. در مقایسه متن اصلاحیه فوق با متن قبلی بند ۶ آیین نامه اجرایی متن قبل از اصلاح، تفسیرناپذیرتر و دارای ابهام کمتری بود. با توجه به اینکه هیچ گونه واکنش توضیحی از سوی دولت و متولیان امر نسبت به برداشت عموم از مصوبه اصلاحی فوق به عمل نیامده، به نظر می رسد که منظور مصوبه اصلاحی همانی است که عموم برداشت کرده اند و جامعه بازنشستگی را دچار التهاب و نگرانی دیگری کرده است. اگر منظور از این اصلاحیه همین است که رسانه ها و ذینفعان برداشت کرده اند و توضیحی مبنی بر خلاف آن داده نشده، عجا که نه تنها مشمول جریمه تأخیر ناعادلانه بر آن مقرر گردیده است، بلکه مالیات و بیمه مضاعف

معاون حقوقی رئیس جمهور بهتر بود قبل از پیشنهاد اصلاح بند ۶ آیین نامه اجرایی قانون متناسب سازی حقوق بازنشستگان، مبنی بر «کسر مالیات و بیمه»، به کارشناسان امر رجوع و یا روح قانون که در همان اصل ۱۳۸ قانون اساسی تاکید شده است، در مورد قانون بازنشستگی و قانون مالیات ها را در نظر می گرفتند و یا به این فکر می کردند که منطق عدم کسر مالیات و بیمه از حقوق بازنشستگان تاکنون چه بوده است؟ چرا از مستمری بازنشستگان تاکنون مالیات و بیمه دریافت نمی شده است؟

و یا فلسفه متناسب سازی را در نظر می گرفتند و به معنی و مفهوم متناسب سازی و روندی که منجر به پدید آمدن قانون چنین مفهومی شد، فکر می کردند. بعید می داند با دانستن منطق عدم کسر مالیات و بیمه وفق قانون از حقوق بازنشستگان، به روالی که در جریان بود و همچنین، مفهوم و معنی متناسب سازی، اقدام به ارائه چنین پیشنهادی کرده باشند. آن هم در دولتی که شعار موکدش عدالت و تصمیم بر مبنای کار کارشناسی توسط متخصصان بوده و هست.

از طرفی، با حضور اقتصاددانانی همانند آقایان طبینیا، همتی و میدری چنین تصمیم غیرمنطقی، و آئین نامه ای مغایر روح قانون بازنشستگی و همچنین مغایر با نص بند ۵ ماده ۹۱ قانون مالیات های مستقیم که حقوق بازنشستگی را از مالیات معاف می داند، تصویب چنین مصوبه ای دور از انتظار است. جهت اطلاع جناب معاون حقوقی و جلب توجه سایر جنابان حقوقدان و اقتصاددانان هیئت دولت، در صورت تایید برداشت رسانه ها و ذینفعان، باید یادآور شد که علت عدم دریافت مالیات و بیمه از حقوق بازنشستگان به این دلیل منطقی بوده که منبع پرداخت حقوق بازنشستگان اندوخته ای است که از سهم حق بیمه پرداختی به صندوق بازنشستگی در دوران اشتغال پس از کسر مالیات از حقوق آنها کسر و در صندوق بازنشستگی اندوخته شده تا منبعی باشد برای پرداخت مستمری در ایام بازنشستگی. یعنی، یک بار از این مبالغ اندوخته شده در گذشته مالیات کسر و به خزانه دولت پرداخت شده است. به همین دلیل، از حقوق بازنشستگان مالیات مکرر دریافت نمی شد و طبق بند ۵ ماده ۹۱ قانون مالیات های مستقیم از مالیات معاف شده است.

متناسب سازی یعنی اینکه حقوق بازنشستگان در سال هایی مطابق قانون (مطابق افزایش نرخ تورم) از محل همان اندوخته افزایش پیدا نکرد که اعتراض بازنشستگان را در پی داشت. بازنشستگان پس از پیگیری ها و اعتراضات در سال های متمادی نتوانستند صدای حقانیت خود را به گوش متولیان برسانند تا قانون جبران عدم افزایش های متناسب و منطبق بر تفسیر درست از قانون تحت عنوان متناسب سازی مصوب شود. به عبارت دقیق تر، این مبالغ تحت عنوان متناسب سازی بخشی از حق قانونی پرداخت نشده بازنشستگان از اندوخته جمع شده آنها در سنوات دوران اشتغال است.

همانطوری که حقوق بازنشستگی به دلیل فوق الذکر مبنی بر عدم دریافت مالیات مکرر و مطابق روال نبوده، مبلغ متناسب سازی هم نباید مشمول مالیات بشود. کسر بیمه هم از حقوق دوران اشتغال و اندوخته کردن نزد صندوق بازنشستگی به منظور پرداخت از همین محل برای دوران بازنشستگی بوده است. به معنی دیگر، منبع پرداخت حقوق بازنشستگان منبع دولت یا منابع کارفرمایی و کسب درآمدی جدید برای بازنشستگان نیست؛ بلکه منبع اش بخشی از حقوق پس از کسر مالیات، در دوران اشتغال بازنشستگان است که برای دوران بازنشستگی نزد صندوق بازنشستگی اندوخته شده بود. کسر حق بیمه از مستمری بازنشستگی و به تبع آن از مبلغ متناسب سازی برای دوران پس از بازنشستگی یا دوران بی حیاتی چه مفهومی دارد؟

براساس تبصره ماده (۷۷) قانون تأمین اجتماعی «متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارت است از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که براساس آن حق بیمه پرداخت گردیده طرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه تقسیم بر بیست و چهار» ملاک تعیین مستمری است. بنابراین، نباید مشمول کسر حق بیمه مکرر شود.

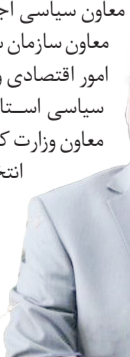
ماده ۱۱۲ همین قانون اشعار می دارد: «بیمه شدگان که به موجب این قانون مستمری یا کمک نقدی دیگری از سازمان دریافت می کنند، نسبت به وجوه دریافتی از پرداخت هر گونه مالیات معاف می باشند.» اینکه قبلاً در بند ۶ آیین نامه اجرایی قانون متناسب سازی عبارت «خالص» را برای پرداخت آورده بودند، با در نظر گرفتن منطق فوق الذکر نرفته در فلسفه اندوخته در صندوق بازنشستگی و عدم پرداخت مالیات و بیمه مکرر در روال قانونی خود صحیح بوده است.

در دولتی که شعار و سرلوحه کارش عدالت و اخذ تصمیمات کارشناسانه است و از پذیرش نقد تصمیمات خود استقبال کرده است؛ امیدوارم ضمن اصلاح این تصمیم در صورت اشتباه و یا تصریح در عدم شمول کسورات بیمه و مالیات بر هر گونه دریافتی مستمری بگیران از جمله دریافتی موضوع همین آیین نامه، شاهد مصوبات تفسیرپذیر دیگری نباشیم.

خبر دولت

معاون سیاسی وزارت کشور منصوب شد

اسکندر مؤمنی، وزیر کشور روز گذشته در حکمی علی زینی وند را به عنوان معاون سیاسی خود منصوب کرد. در حکم وزیر کشور خطاب به علی زینی وند بر تقویت و پیگیری امور مربوط به احزاب، تشکل ها، اقوام و اقلیت ها؛ انجام مطلوب امور مربوط به تقسیمات کشوری برابر ضوابط و مقررات؛ فراهم سازی همه تمهیدات لازم برای برگزاری هر چه باشکوه تر انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا، میان دوره ای مجلس شورای اسلامی، خبرگان رهبری در سال آینده و سایر انتخابات ها تأکید شده است.

معاون سیاسی جدید وزارت کشور، پیش تر استاندار کرمان، معاون سیاسی اجتماعی استانداری سیستان و بلوچستان، معاون سازمان شهرداری ها و دهیاری ها، معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه مدیریت استانداری یزد، مدیرکل سیاسی استانداری ایلام بوده است. زینی وند دومین معاون وزارت کشور است که از بین کارکنان وزارت کشور انتخاب و منصوب می شود.

پیش از زینی وند و در دوران وزارت احمد وحیدی، سعیدمحمدتقی شاهچراغی، استاندار پیشین قم به عنوان معاون سیاسی وزیر کشور منصوب شده بود.

جعل مدرک

برای نمایندگان مجلس

شادی مکی
گزارشگر هم میهن

چند روز پیش حامدتقی، مدیرکل امور دانش آموزان سازمان امور دانشجویان در خبری اعلام کرد که بیش از ۱۰۰ نفر از متقاضیان اخیر نمایندگی مجلس مدارک تقلبی داشته اند. این خبر بازتاب گسترده ای در جامعه داشت؛ به ویژه آنکه جعلی بودن مدارک دانشگاهی برخی از مسئولان در کشور مسبقاً به سابقه بوده است. اهمیت این خبر البته کار را به جایی رساند که دستگاه قضایی کشور هم نسبت به آن واکنش نشان داد. روز گذشته غلامحسین محسنی اژه ای، رئیس قوه قضائیه در نشست شورای عالی قضایی از نحوه انعکاس این خبر گلایه کرد. او گفت: «نحوه انعکاس این خبر به گونه ای است که ممکن است در آذهنان بخشی از مردم چنین نقش برینند که بیش از صد تن از نمایندگان فعلی مجلس، دارای مدرک تحصیلی جعلی هستند، در حالی که اینطور نیست موضوع مربوط به افراد متقاضی نمایندگی مجلس است، فلذا در این خصوص اولاً باید به دقت بررسی شود که آیا مدیرکل مربوطه چنین سخنی را اظهار داشته یا خیر؟ ثانیاً اگر این ادعا مقرر به صحت باشد، باید مراتب به دستگاه قضایی اعلام می شد تا بررسی های دقیق قضایی صورت گیرد؛ علی ایحال دادستان تهران به این موضوع ورود کرده است و قطعاً در این خصوص باید برای مردم روشننگری صورت گیرد.» یک روز پیش از اظهارات اژه ای هم علی صالحی، دادستان تهران به این خبر واکنش نشان داد: «دادستان تهران ضمن ورود به موضوع مطرحه به اداره کل امور دانش آموزان سازمان امور دانشجویان دستور داد ظرف مدت ۷۲ ساعت آینده اسامی و اسناد مربوط به افراد مورد اشاره در اختیار دادستانی تهران قرار گیرد. در صورت وصول گزارش از سوی مدیرکل امور دانش آموزان سازمان امور دانشجویان ادعای مطرحه مورد صحت سنجی قرار خواهد گرفت و چنانچه چنین تخلفی از سوی افراد یادشده محرز شود برای افراد متخلف پرونده قضایی تشکیل خواهد شد.» با توجه به رواج داد و ستد

مردم روشننگری صورت گیرد. یک روز پیش از اظهارات اژه ای هم علی صالحی، دادستان تهران به این خبر واکنش نشان داد: «دادستان تهران ضمن ورود به موضوع مطرحه به اداره کل امور دانش آموزان سازمان امور دانشجویان دستور داد ظرف مدت ۷۲ ساعت آینده اسامی و اسناد مربوط به افراد مورد اشاره در اختیار دادستانی تهران قرار گیرد. در صورت وصول گزارش از سوی مدیرکل امور دانش آموزان سازمان امور دانشجویان ادعای مطرحه مورد صحت سنجی قرار خواهد گرفت و چنانچه چنین تخلفی از سوی افراد یادشده محرز شود برای افراد متخلف پرونده قضایی تشکیل خواهد شد.» با توجه به رواج داد و ستد

اعتراض در بهشت زهرا (س)

بررسی مطالبات غسل ها در گفت و گو با محمدجواد تاجیک و ناصر امانی

پریسا هاشمی
گزارشگر شهری هم میهن

«شهر انگار شهردار ندارد و رها شده است.» این حرف را یکی از شهروندان در مترو می گوید. برخی از مردم این طور درباره پایتخت کشور می گویند. نه تنها مردم بر این باورند، بلکه مسعود پزشکیان، رئیس جمهور ایران نیز معتقد است مشکلات شهر تهران آن قدر انداخته و نهادینه شده که راه حلی ندارد و تنها چاره، انتقال پایتخت است. در این میان با وجود درآمدهای کلان در شهرداری تهران، از پرداخت حقوق برخی از پرسنل خود ناتوان شده است. در حالی که در این دوره یکی از موضوعات بارها و از تریبون های مختلف توسط علیرضا زاکانی، شهردار تهران مطرح شده این است که به او گفته اند «شمانمی توانید حقوق پرسنل شهرداری را بدهید. اما او توانسته حتی بیش از بودجه درآمد کسب کند.» حالا اما او از زیر مجموعه خودی خبر است، کما اینکه روز گذشته تسنیم گزارش داد: «غسل ها به دلیل عدم ارائه تسهیلات رفاهی از سوی بهشت زهرا (س) در محل عروجیان تحصن و تجمع کرده و شست و شوی اموات متوقف شد.» توقف فعالیت بخش پذیرش، نارضایتی شهروندان تهرانی و مراجعه کنندگان را در پی داشت. زمان شیوع ویروس کرونا که بسیاری حتی برای تدفین نزدیکترین عزیزان شان به بهشت زهرا (س) نمی رفتند، کارکنان این سازمان جان خود را در دست گرفتند و گذاشتند که متوفی ای روی زمین بماند. حالا اما آن قدر عرصه بر آنها تنگ شده که مجبور شدند کار را زمین بگذارند.

اما این اعتراض باعث شد که بالاخره تاجیک به یاد کارکنان زیرمجموعه خود بیفتد و با آنها ملاقات کند. برعکس غضنفری و سعید خال که در دوره های قبل حداقل به کارکنان سر می زدند آن طور که برخی از کارکنان بهشت زهرا (س) می گویند تاجیک به مدیریت پشت درهای بسته اعتقاد داشته و با کارکنان خود دیداری نکرده بود. به نظر می رسد باید بیش از ۱۰۰ تن از کارکنان سازمان بهشت زهرا (س) تحصن می کردند تا صدایشان در حوزه رفاهی به مسئولان بالای شهرداری و معاونان را کانی برسد.

مطالبات چه بود؟

از تحقیقات خبرنگار هم میهن درباره مطالبات کارکنان بهشت زهرا (س) این طور برمی آید که وعده های عمل نشده تاجیک درباره فرستادن جانبازان و

مدارک تحصیلی دانشگاهی در جامعه و اهمیت آن، این موضوع را در گفت و گو با غلامرضا ظریفیان، معاون وزیر علوم در دولت اصلاحات و محمدهادی جعفرپور، حقوقدان و وکیل دادگستری مورد بررسی قرار دادیم.

نفوذ جاعلان در مراکز آموزش

غلامرضا ظریفیان معاون وزیر علوم در دولت اصلاحات درباره رواج مدارک جعلی آن را یکی از انواع سرقت علمی توصیف می کند که در جهان هم رایج است. او به هم میهن می گوید: «مدرک جعلی پدیده ای امروزی نیست و در گذشته هم سابقه داشته است. زمانی این پدیده بیشتر پیرامون مدارک آموزش و پرورش رواج داشت و مدرک دیپلم جعل می شد. اما بعدها به دلیل گسترش بی رویه دانشگاه ها شاهد چند نوع سرقت علمی بودیم که جعل مدرک تنها یکی از این سرقت ها بود.» ظریفیان تأکید می کند که اگرچه سرقت علمی یا انتحال اخیراً کمتر شده اما اگر حاشیه دانشگاه تهران و اطراف کتاب فروشی های میدان انقلاب را بررسی کنید شاهد خواهید بود که تابلوها و پلاکاردهای وجود دارد و برخی افراد هم صراحتاً تبلیغ می کنند که پایان نامه های کارشناسی ارشد، دکتری، مقاله (ISI) و مقاله علمی پژوهشی را می فروشند. این استاد دانشگاه به این موضوع هم اشاره می کند که به دلیل گسترش بی رویه و عدم نظارت جدی با مجموعه ای از سرقت های علمی مواجه شده ایم؛ «سرقت علمی موضوعی طبیعی است که در جهان برای مقابله با آن سازوکار مشخص کرده اند. در سایر کشورها با استفاده از هوش مصنوعی سازوکاری مشخص کرده اند که نشان می دهد آیا مقاله نوشته شده توسط یک فرد، از طریق سوء استفاده از کتاب یا مقالات دیگران تدوین شده است یا خیر. البته ممکن است نویسنده از کتاب یا مقاله ای استفاده کرده و در متن خود به آن ارجاع دهد اما گاهی مشخص می شود که کل مقاله یک فرد پیش تر توسط فرد دیگری نوشته و منتشر شده است.» او تأکید می کند که در جهان نسبت به سرقت علمی حساسیت وجود دارد: «اما حساسیت خود را به گونه ای بالا برده اند که اگر کسی نسبت به سرقت مقاله کتاب، جعل پایان نامه و... اقدام کند، از بسیاری امتیازات

گزارش دو

ایثارگران به مشهد، مسکن کارکنان بهشت زهرا و... از عوامل این تحصن است. از سوی دیگر در دوره شهرداری محمدباقر قالیباف، این سازمان مجموعه های تفریحی در مازندران، تهران، مشهد و قشم خریداری کرده و در جهت استفاده کارکنان آن در اختیار سازمان بهشت زهرا (س) قرار داده بود. در دوره پنجم نیز کارکنان از این مجموعه های تفریحی استفاده می کردند اما آن طور که کارکنان این سازمان می گویند مجموعه تفریحی مشهد و قشم تعطیل شده و اجازه استفاده از مجموعه تهران را ندارند. مجموعه مازندران که در حال بازسازی بوده نیز ۲۰ روز است که مجدد بازگشایی شده و حتی شایعه فروش مجموعه تفریحی مشهد و قشم نیز به گوش کارکنان این سازمان رسیده است.

مسکنی که دود شد و هوا رفت

یکی از موضوعاتی که بهمن سال گذشته محمدجواد تاجیک، مدیرعامل سازمان بهشت زهرا (س) به آن اشاره کرده بود، تأمین مسکن کارکنان این سازمان جهت کاهش دغدغه های شان است. او از برنامه ریزی این سازمان برای خانه دار شدن ۵۰۰ نفر از کارگران و کارکنان این مجموعه تا دو سال آینده خبر داده و اعلام کرد: «باتوجه اینکه این روزها، خانه دار شدن جزو مهم ترین دغدغه های شهروندان تهرانی است، سعی کردیم باهدف کاهش دغدغه های معیشتی کارکنان و کارگران محترم مجموعه بهشت زهرا (س)، موضوع تهیه مسکن را برای این عزیزان پیگیری کنیم.» اما حالا نه تنها طرح مسکن بلکه معیشت کارکنان نیز با مشکل روبه رو شده است. پس از انتشار این خبر برگه های به عنوان سند به کارکنان بهشت زهرا (س) ارائه و اعلام شد که قرار است با تهارتی که انجام شده کارکنان بهشت زهرا (س) خانه دار شوند. پس از مدتی به دلیل اختلاف این سازمان با همان سازمان حکومتی خانه دار شدن پرسنل نیز کنسل شد تا آنها راهی به جز اعتراض و تحصن نبینند.

غفلت ها جبران شود

ناصر امانی، رئیس کمیته منابع انسانی شورای شهر تهران در گفت و گو با هم میهن درباره تحصن کارکنان بهشت زهرا (س) تأکید کرد: «فعلاً صدای هر دو طرف را شنیدیم. اما به این نتیجه رسیدیم که جلسه ای با حضور نمایندگان کارکنان و مدیران بگذاریم تا مشخص شود کدام یک از خواسته ها و مطالبات دوستان منطبق با قانون است که آن را اجرایی کنیم.» او افزود: «از ابتدای دوره گفتم که دو سازمان بهشت زهرا (س) و آتش نشانی در نوک فعالیت های میدانی سخت و خسته کننده روانی و جسمی هستند؛ به همین دلیل شهرداری باید توجه ویژه ای نسبت به این دو سازمان داشته باشد و اجازه